ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
28 Μαρτίου 1985 *

Στην υπόθεση 215/83,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο Joseph Griesmar, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Manfred Beschel, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg, Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου του Βελγίου, εκπροσωπούμενου από τον υπουργό εξωτερικών, με πληρεξούσιο τον Robert Hoebaer, διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών, Εξωτερικού Εμπορίου και Συνεργασίας με τις αναπτυσσόμενες χώρες, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία του Βελγίου, 4, rue des Girondins, Λουξεμβούργο,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλες τις αναγκαίες διατάξεις για να συμμορφωθεί πλήρως προς την οδηγία 75/129 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44), παρέβη υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο του πρώτου τμήματος, προεδρεύοντα, Κ. Κακούρη, πρόεδρο τμήματος, T. Koopmans, U. Everling, Y. Galmot, R. Joliet και T. F. O'Higgins, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Sir Gordon Slynn
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

**

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

** Μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 6ης Μαρτίου 1985.

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα πραγματικά περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Σεπτεμβρίου 1983, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλες τις αναγκαίες διατάξεις για να συμμορφωθεί πλήρως προς την οδηγία 75/129 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44), παρέβη υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ.

2 Η οδηγία αυτή, η οποία στηρίζεται στο άρθρο 100 της Συνθήκης ΕΟΚ, αποβλέπει, σύμφωνα με τις αιτιολογικές της σκέψεις, στην « ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης ισόρροπης οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως εντός της Κοινότητος » και στην προώθηση της προσέγγισης « με στόχο την πρόοδο κατά την έννοια του άρθρου 117 της Συνθήκης ».

3 Το άρθρο 1 της οδηγίας καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της ως εξής:

«1) Για την εφαρμογή της παρούσης οδηγίας:

α) ως ομαδικές απολύσεις νοούνται οι απολύσεις που πραγματοποιούνται από έναν εργοδότη για έναν ή περισσότερους λόγους, οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων, εφόσον ο αριθμός των απολύσεων ανέρχεται, ανάλογα με την επιλογή των κρατών μελών:

— είτε για περίοδο 30 ημερών:

1) τουλάχιστον σε 10, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως περισσότερους από 20 και λιγότερους από 100 εργαζομένους·

2) τουλάχιστον σε 10 % του αριθμού των εργαζομένων, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 100 και λιγότερους από 300 εργαζομένους·

3) τουλάχιστον σε 30, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 300 εργαζομένους·

— είτε για περίοδο 90 ημερών, τουλάχιστον σε 20, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνήθως απασχολουμένων στις επιχειρήσεις αυτές.

...

2) Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

α) επί ομαδικών απολύσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συμβάσεων εργασίας που συνήφθησαν για ορισμένο χρόνο ή για ορισμένη εργασία εκτός αν οι απολύσεις αυτές γίνουν προ της λήξεως ή εκτελέσεως των συμβάσεων αυτών·

β) επί των εργαζομένων στη δημόσια διοίκηση ή τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου (ή, στα κράτη μέλη που δεν γνωρίζουν την έννοια αυτή, σε αντίστοιχους οργανισμούς)·

γ) επί των πληρωμάτων των θαλασσίων σκαφών·

δ) επί των εργαζομένων που θίγονται από τη διακοπή της δραστηριότητος της επιχειρήσεως, εφόσον αυτή επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως. »

4 Η οδηγία ορίζει ουσιαστικά ότι « όταν ο εργοδότης προτίθεται να προβεί σε ομαδικές απολύσεις υποχρεούται να προβεί σε διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων με σκοπό να καταλήξει σε συμφωνία » (άρθρο 2, παράγραφος 1). Επιπλέον, « ο εργοδότης υποχρεούται να κοινοποιεί εγγράφως στην αρμόδια αρχή κάθε σχεδιαζόμενη ομαδική απόλυση » (άρθρο 3, παράγραφος 1). Οι απολύσεις που έχουν κοινοποιηθεί με τον τρόπο αυτό « ισχύουν το ενωρίτερο 30 ημέρες από την κοινοποίηση... » (άρθρο 4, παράγραφος 1).

5 Δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με την οδηγία εντός προθεσμίας 2 ετών από την κοινοποίησή της. Δεδομένου ότι η οδηγία κοινοποιήθηκε στο Βασίλειο του Βελγίου στις 19 Φεβρουαρίου 1975, η προθεσμία αυτή έληξε στις 19 Φεβρουαρίου 1977.

6 Το Βασίλειο του Βελγίου μετέφερε την οδηγία 75/129 στο εσωτερικό δίκαιο, αφενός μεν με τη συλλογική σύμβαση εργασίας 24, η οποία συνήφθη στις 20 Οκτωβρίου 1975 στο επίπεδο του Conseil national du travail (Εθνικού Συμβουλίου Εργασίας), περί της διαδικασίας πληροφορήσεως και διαβουλεύσεως με τους εκπροσώπους των εργαζομένων σε θέματα ομαδικών απολύσεων, και κατέστη υποχρεωτική με το βασιλικό διάταγμα της 21ης Ιανουαρίου 1976 (Moniteur belge της 17ης Φεβρουαρίου 1976, σ. 1716), αφετέρου δε με το βασιλικό διάταγμα της 24ης Μαΐου 1976 περί ομαδικών απολύσεων (Moniteur belge της 17ης Σεπτεμβρίου 1976, σ. 11663), περί της κοινοποιήσεως του σχεδίου ομαδικής απολύσεως στο Office national de l'emploi (εθνικό γραφείο απασχολήσεως).

7 Οι ανωτέρω πράξεις τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με τη συλλογική σύμβαση εργασίας 24α της 6ης Δεκεμβρίου 1983, η οποία κατέστη υποχρεωτική με το βασιλικό διάταγμα της 7ης Φεβρουαρίου 1984 (Moniteur belge της 22ας Φεβρουαρίου 1984, σ. 2395), και με το βασιλικό διάταγμα της 26ης Μαρτίου 1984 (Moniteur belge της 18ης Απριλίου 1984, σ. 5036).

8 Η συλλογική σύμβαση 24, όπως τροποποιήθηκε από τη συλλογική σύμβαση 24α, ορίζει το πεδίο εφαρμογής της ως ακολούθως:

« Άρθρο 2. Υπό την έννοια της παρούσας συλλογικής σύμβασης εργασίας, θεωρείται ως ομαδική απόλυση κάθε απόλυση για έναν ή περισσότερους λόγους, που δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων, η οποία αφορά κατά τη διάρκεια περιόδου 60 ημερών αριθμό εργαζομένων:

— τουλάχιστον ίσο προς 10 στις επιχειρήσεις που απασχολούν άνω των 20 και κάτω των 100 εργαζομένων, κατά τη διάρκεια του πολιτικού έτους που προηγείται της απολύσεως·

— που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 10 % του αριθμού των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που απασχολούν κατά μέσο όρο τουλάχιστον 100 και κάτω των 300 εργαζομένων, κατά τη διάρκεια του πολιτικού έτους που προηγείται της απολύσεως·

— τουλάχιστον ίσο προς 30 στις επιχειρήσεις που απασχολούν κατά μέσο όρο τουλάχιστον 300 εργαζόμενους, κατά τη διάρκεια του πολιτικού έτους που προηγείται της απολύσεως. »

« Άρθρο 3. Η παρούσα σύμβαση έχει εφαρμογή στις επιχειρήσεις στις οποίες έχουν απασχοληθεί κατά μέσο όρο άνω των 20 εργαζομένων, κατά τη διάρκεια του πολιτικού έτους που προηγείται της ομαδικής απολύσεως.

... »

« Άρθρο 5. Απαλλάσσονται των υποχρεώσεων της παρούσας συλλογικής σύμβασης εργασίας, όσον αφορά τις κατηγορίες εργαζομένων που αναφέρονται παρακάτω:

1) οι επιχειρήσεις που απασχολούν εργαζομένους στο πλαίσιο συμβάσεων εργασίας που συνήφθησαν για ορισμένο χρόνο ή για ορισμένη εργασία, εκτός αν οι απολύσεις αυτές γίνουν προ της λήξεως ή εκτελέσεως των συμβάσεων αυτών·

2) οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιμενεργάτες, επισκευαστές πλοίων, θαλάσσιους αλιεργάτες ή ναυτικούς του εμπορικού ναυτικού·

3) οι επιχειρήσεις κατασκευής οικοδομών όσον αφορά τους χειρώνακτες εργάτες τους. »

9 Ανάλογες διατάξεις καθορίζουν το πεδίο εφαρμογής του βασιλικού διατάγματος της 24ης Μαΐου 1976, όπως τροποποιήθηκε από το βασιλικό διάταγμα της 26ης Μαρτίου 1984:

« Άρθρο 1. Για την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος, νοούνται ως:

...

3) ομαδική απόλυση κάθε απόλυση για έναν ή περισσότερους λόγους οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων και η οποία αφορά για περίοδο 60 ημερών αριθμό εργαζομένων:

— τουλάχιστον ίσο προς 10 στις επιχειρήσεις που απασχολούν άνω των 20 και κάτω των 100 εργαζομένων·

— αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10 % του αριθμού των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που απασχολούν κατά μέσο όρο τουλάχιστον 100 και κάτω των 300 εργαζομένων·

— τουλάχιστον ίσο προς 30 στις επιχειρήσεις που απασχολούν κατά μέσο όρο τουλάχιστον 300 εργαζόμενους. »

« Άρθρο 2. Το παρόν διάταγμα έχει εφαρμογή στις επιχειρήσεις που απασχολούν άνω των 20 εργαζομένων. »

« Άρθρο 3. Δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος διατάγματος, όσον αφορά τις κατηγορίες εργαζομένων που αναφέρονται παρακάτω:

1) οι επιχειρήσεις που απασχολούν εργαζομένους με συμβάσεις εργασίας που συνήφθησαν για ορισμένο χρόνο ή για αυστηρά προσδιορισμένη εργασία, εκτός αν οι ομαδικές απολύσεις των εργαζομένων αυτών γίνουν προ της λήξεως της συμβάσεως εργασίας ή προ της περατώσεως της εργασίας·

2) οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιμενεργάτες, επισκευαστές πλοίων, θαλάσσιους αλιεργάτες ή ναυτικούς του εμπορικού ναυτικού·

3) οι επιχειρήσεις κατασκευής οικοδομών όσον αφορά τους χειρώνακτες εργάτες τους. »

10 Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι το βελγικό δίκαιο δεν πληρούσε όλες τις απαιτήσεις της οδηγίας 75/129, μετά από ανταλλαγή εγγράφων με τη βελγική κυβέρνηση, εξέδωσε αιτιολογημένη γνώμη υπό την έννοια του άρθρου 169, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Με έγγραφο της 13ης Οκτωβρίου 1982, η βελγική κυβέρνηση γνώρισε στην Επιτροπή ότι « ο υπουργός απασχολήσεως και εργασίας έκρινε ότι το ζήτημα απαιτούσε νομοθετική ρύθμιση και ήδη ετοιμάζεται σχέδιο νόμου για τις ομαδικές απολύσεις ».

11 Επειδή στη συνέχεια δεν δόθηκε κανένα νέο στοιχείο, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή λόγω παραβάσεως με την οποία ζητείται στην ουσία να αναγνωριστεί ότι η προαναφερθείσα βελγική κανονιστική ρύθμιση, η οποία θεσπίστηκε για την εφαρμογή της οδηγίας 75/129, έχει πεδίο εφαρμογής στενότερο της οδηγίας αυτής.

12 Επειδή η επίδικη ρύθμιση τροποποιήθηκε ενόσω ήταν εκκρεμής η παρούσα δίκη, όπως εκτέθηκε πιο πάνω, η Επιτροπή περιόρισε την προσφυγή σε δύο αιτιάσεις οι οποίες στηρίζονται αφενός μεν στο ότι το βελγικό δίκαιο δεν εξασφάλιζε, σύμφωνα με τις επιταγές της οδηγίας, την προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων κατόπιν κλεισίματος επιχειρήσεων το οποίο δεν επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως, αφετέρου δε στο ότι ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων, δηλαδή οι επισκευαστές πλοίων, οι λιμενεργάτες και οι οικοδόμοι αποκλείονται από τις ευεργετικές διατάξεις της οδηγίας.

Επί των ομαδικών απολύσεων κατόπιν κλεισίματος επιχειρήσεως

13 Η Επιτροπή υποστηρίζει, πρώτον, ότι το βελγικό δίκαιο διακρίνει κατά παράδοση την έννοια του κλεισίματος επιχειρήσεως από την έννοια της ομαδικής απολύσεως. Απόρροια της διάκρισης αυτής είναι ότι οι απολύσεις σε περίπτωση κλεισίματος επιχειρήσεων, ανεξάρτητα αν το κλείσιμο οφείλεται ή όχι σε δικαστική απόφαση, δεν διέπονται από την κανονιστική ρύθμιση που θεσπίστηκε για την εφαρμογή της οδηγίας 75/129, αλλά από τις ειδικές διατάξεις του νόμου της 28ης Ιουλίου 1966, περί αποζημιώσεως απολυομένων εργαζομένων σε περίπτωση κλεισίματος επιχειρήσεων (Moniteur belge της 2ας Ιουλίου 1966, σ. 6879) και από το βασιλικό διάταγμα της 20ής Σεπτεμβρίου 1967, που εκδόθηκε σε εκτέλεση του νόμου αυτού (Moniteur belge της 5ης Οκτωβρίου 1967, σ. 10463).

14 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ναι μεν οι διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό ενδεχομένως με τις διατάξεις της συλλογικής συμβάσεως εργασίας 9 της 9ης Μαρτίου 1972, επιβάλλουν στον εργοδότη την υποχρέωση να παράσχει, σε περίπτωση κλεισίματος επιχειρήσεων, διάφορες πληροφορίες στους εκπροσώπους των εργαζομένων και στις δημόσιες αρχές, πλην όμως η έκταση της υποχρέωσης αυτής δεν ικανοποιεί το σύνολο των απαιτήσεων της οδηγίας, κυρίως όσον αφορά τις πληροφορίες που πρέπει να παρασχεθούν και τις προθεσμίες που πρέπει να τηρηθούν σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας.

15 Η βελγική κυβέρνηση εκθέτει ότι η διάκριση που γίνεται στο Βέλγιο μεταξύ κλεισίματος επιχειρήσεων και ομαδικής απολύσεως ανάγεται σε ιστορικούς λόγους. Από το 1960 η νομοθεσία στο Βέλγιο προβλέπει για την τύχη των εργαζομένων που απολύονται μετά από κλείσιμο επιχειρήσεως, ενώ οι ομαδικές απολύσεις ρυθμίστηκαν για πρώτη φορά από τη συλλογική σύμβαση εργασίας 10 της 8ης Μαΐου 1973, η οποία αποσκοπεί να μετριάσει τις συνέπειες των ομαδικών απολύσεων, χορηγώντας ειδική αποζημίωση η οποία βαρύνει τον εργοδότη.

16 Η βελγική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι περισσότερες των περιπτώσεων κλεισίματος επιχειρήσεων, που μπορούν να οδηγήσουν σε ομαδικές απολύσεις, επέρχονται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως, υπό την έννοια της εξαίρεσης του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ), της οδηγίας και για το λόγο αυτό δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Υποστηρίζει επιπλέον ότι το βελγικό δίκαιο δεν αποκλείει την ερμηνεία σύμφωνα με την οποία η ρύθμιση που θεσπίστηκε για την εφαρμογή της οδηγίας έχει επίσης εφαρμογή σε περιπτώσεις ομαδικών απολύσεων που συνεπάγεται το κλείσιμο επιχειρήσεως. Δέχεται εντούτοις ότι επί του ζητήματος αυτού δεν έχουν εκδοθεί ακόμη δικαστικές αποφάσεις.

17 Σχετικά, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, κι αν ακόμη υιοθετηθούν οι ισχυρισμοί του καθού σύμφωνα με τους οποίους στο Βέλγιο μόνον ένας σχετικά μικρός αριθμός περιπτώσεων κλεισίματος επιχειρήσεων δεν απορρέει από δικαστική απόφαση υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ), της οδηγίας 75/129, το γεγονός αυτό δεν απαλλάσσει το Βασίλειο του Βελγίου από την υποχρέωσή του να παράσχει την προστασία που προβλέπει η οδηγία σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων που αποτελούν το επακόλουθο τέτοιων περιπτώσεων κλεισίματος επιχειρήσεων.

18 Ο νόμος της 28ης Ιουνίου 1966, περί της αποζημιώσεως των εργαζομένων που απολύονται σε περίπτωση κλεισίματος επιχειρήσεων, και το βασιλικό διάταγμα της 20ής Σεπτεμβρίου 1967, που εκδόθηκε προς εκτέλεση του νόμου αυτού, δεν ανταποκρίνονται πλήρως προς την υποχρέωση αυτή. Αντίθετα προς τις επιταγές των άρθρων 3 και 4 της οδηγίας, τα νομοθετικά αυτά κείμενα δεν υποχρεώνουν τον εργοδότη να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τους λόγους των ομαδικών απολύσεων, τον αριθμό των υπό απόλυση εργαζομένων και την περίοδο μέσα στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθούν οι απολύσεις ούτε διασφαλίζουν ότι οι σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις δεν θα ισχύσουν πριν από την παρέλευση προθεσμίας 30 ημερών από της κοινοποιήσεως του σχεδίου απολύσεως στην αρμόδια δημόσια αρχή.

19 Όπως δέχτηκε και η ίδια η βελγική κυβέρνηση, δεν αποκλείεται το βελγικό δίκαιο να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι, σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων λόγω κλεισίματος επιχειρήσεως, έχει εφαρμογή μόνο η ειδική νομοθεσία του 1966 και 1967, αποκλειομένης της μεταγενέστερης αλλά γενικής κανονιστικής ρυθμίσεως που θεσπίστηκε προς εφαρμογή της οδηγίας. Από τα παραπάνω έπεται ότι το βελγικό δίκαιο δεν διασφαλίζει την προστασία των εργαζομένων, που προβλέπει η οδηγία, παρέχοντας επαρκή ασφάλεια δικαίου.

20 Ο λόγος αυτός πρέπει επομένως να γίνει δεκτός.

Επί του συστήματος που εφαρμόζεται σε ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων

21 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο αποκλεισμός των επισκευαστών πλοίων, λιμενεργατών και οικοδόμων από τις ευεργετικές διατάξεις της οδηγίας, τον οποίο αποφάσισε το Βασίλειο του Βελγίου, αντιβαίνει στο άρθρο 1 της οδηγίας 75/129, το οποίο ορίζει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας εξαιρούνται μόνο οι ομαδικές απολύσεις που θίγουν ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων, οι οποίες απαριθμούνται περιοριστικά, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνονται οι κατηγορίες που εξαιρεί το βελγικό δίκαιο.

22 Η Επιτροπή δέχεται ότι οι εργαζόμενοι που ανήκουν στις υπό κρίση κατηγορίες είναι δυνατό να εξαιρούνται των ευεργετικών διατάξεων της οδηγίας, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α), εφόσον προσλαμβάνονται με ημερομίσθιο ή εφόσον η σύμβαση εργασίας τους συνάπτεται για ορισμένο χρόνο ή για σαφώς καθορισμένη εργασία, υπό την προϋπόθεση όμως ότι εμπίπτουν στις ευεργετικές διατάξεις της οδηγίας όταν οι ομαδικές απολύσεις γίνουν προ της λήξεως ή εκτελέσεως της σύμβασης εργασίας τους. Κακώς επομένως η βελγική κανονιστική ρύθμιση εξαιρεί τους εργαζομένους που ανήκουν στις κατηγορίες αυτές και προσλαμβάνονται για αόριστο χρόνο ή απολύονται ομαδικά κατά τη διάρκεια εκτελέσεως της εργασίας. Η Επιτροπή προσθέτει ότι οι εργάτες του « σταθερού πυρήνα » των οικοδομικών επιχειρήσεων προσλαμβάνονται εξ ορισμού για αόριστο χρόνο και γι' αυτό το λόγο ακριβώς μπορούν να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

23 Όσον αφορά τους επισκευαστές πλοίων και τους λιμενεργάτες, η βελγική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι συνήθως προσλαμβάνονται με αμοιβή κατ' απόδοση ή για σαφώς καθορισμένη εργασία, υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας 75/129. Εντούτοις, τίποτε δεν εμποδίζει να συναφθούν με τους εργαζομένους αυτούς συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Η μη υπαγωγή τους στις ευεργετικές διατάξεις της οδηγίας στηρίζεται σε δύο λόγους: αφενός μεν απολαύουν ειδικών συνθηκών εργασίας που βασίζονται στο ιδιαίτερο καθεστώς που τους εξασφαλίζει τη διαβίωσή τους· αφετέρου δε, λαμβανομένου υπόψη του μικρού αριθμού των εργαζομένων αυτών που απασχολούνται βάσει συμβάσεων εργασίας αορίστου χρόνου, η έννοια της ομαδικής απολύσεως στην πράξη δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωσή τους. Όσον αφορά τους οικοδόμους, η βελγική κυβέρνηση θεωρεί ότι ο αποκλεισμός τους δικαιολογείται τόσο από τη φυσική κινητικότητά τους όσο και από το ότι απολαύουν ειδικού καθεστώτος κοινωνικής προστασίας, το οποίο χαρακτηρίζεται από τη χορήγηση διαφόρων αποζημιώσεων προς αντιστάθμιση των δυσχερειών των περιόδων προσωρινής ανεργίας.

24 Πρέπει να γίνει σχετικώς δεκτό ότι, κι αν υποτεθεί ακόμη ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι που εμπίπτουν στις υπό εξέταση κατηγορίες προσλαμβάνονται για ορισμένο χρόνο, όπως υποστηρίζει η Βελγική Κυβέρνηση, απομένει οπωσδήποτε ένας πυρήνας εργαζομένων των οποίων οι συμβάσεις εργασίας συνάπτονται για αόριστο χρόνο και στις οποίες πρέπει να έχουν επομένως εφαρμογή οι διατάξεις της οδηγίας. Επιπλέον, η εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας 75/129 για τους εργαζομένους που προσλαμβάνονται για ορισμένο χρόνο ή για ορισμένη εργασία δεν μπορεί να ισχύσει, « αν οι απολύσεις αυτές γίνουν προ της λήξεως ή εκτελέσεως των συμβάσεων αυτών ». Η βελγική κυβέρνηση δεν αμφισβητεί ότι το βελγικό δίκαιο, όσον αφορά την περίπτωση αυτή, δεν περιέχει καμιά διάταξη σύμφωνη προς την οδηγία.

25 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κοινοτικές οδηγίες σε όλη τους την έκταση και δεν μπορούν να επικαλούνται διατάξεις, την ακολουθούμενη πρακτική ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξης τους για να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων αυτών. Από τα παραπάνω έπεται ότι το Βασίλειο του Βελγίου δεν μπορεί να επικαλεστεί προς υπεράσπισή του το γεγονός ότι οι επίδικες περιπτώσεις παρουσιάζουν στην πράξη μικρή μόνο σημασία. Η παράλειψή του να συμμορφωθεί πλήρως προς την οδηγία 75/129 δεν μπορεί επίσης να δικαιολογηθεί από το γεγονός ότι το βελγικό δίκαιο προβλέπει άλλες μορφές κοινωνικής προστασίας των εν λόγω κατηγοριών εργαζομένων.

26 Επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει επίσης να γίνει δεκτός.

27 Για όλους αυτούς τους λόγους, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλες τις αναγκαίες διατάξεις για να συμμορφωθεί πλήρως προς την οδηγία 75/129 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44), παρέβη υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα· επειδή το καθού ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλες τις αναγκαίες διατάξεις για να συμμορφωθεί πλήρως προς την οδηγία 75/129 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44), παρέβη υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο του Βελγίου στα δικαστικά έξοδα.

Bosco	Κακούρης		Koopmans
Everling	Galmot	Joliet	O'Higgins

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 28 Μαρτίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο προεδρεύων

G. Bosco

πρόεδρος του πρώτου τμήματος